

14. TOKSİKOLOJİK ACİLLER

14.1. ZEHİRLENMELERE GENEL YAKLAŞIM-1

Dr.Öğr.Üyesi Taner Şahin⁵¹

Zehirlenmeden Şüphelenilecek Durumlar:

- Bilinmeyen bir nedenle multisistem etkilenmesi görülen hastalar
- Nedeni açıklanamayan bilinç bulanıklığı görülen erişkin veya çocuk hastalar(suicid?)
- Göğüs ağrısı veya ciddi aritmisi olan genç hastalar veya
- Nedeni bilinmeyen aritmisi olan her hasta
- Ani dekompanseasyon gösteren psikiyatri hastaları
- Travma vakaları (özellikle genç ve neden açıklanamıyorsa)
- Nedeni bilinmeyen metabolik asidozu olan hastalar

Anamnezde Önemli Noktalar:

- Zehirlenmenin ne zaman olduğu (süre)
- Zehirlenmenin nerede olduğu (yer)
- Biliniyorsa: Zehirli maddenin alınış biçimi, ismi, miktarı, kimyasal içeriği, tarım ilacı ise kutusu, çamaşır suyu gibi temizleyicilerde markalı olup olmadığı
- Semptomların şiddeti ve başlama zamanı
- Organik ve psikiyatrik hastalığı, kullandığı ilaçlar

Fizik Muayene:

- Vital bulguların değerlendirilmesi(Kalp hızı, tansiyon, solunum sayısı, ateş, parmak ucu kan şekeri)
- Hasta tamamen soyulmalı, giysi ceplerine, vücut kıvrımlarına, anormal koku varlığına bakılmalı
- Cilt muayenesi(Darp izi, siyanoz, terleme, kuruluk, enjeksiyon izleri, morluklar var mı?)

⁵¹ Sağlık Bilimleri Üniversitesi,Kayseri Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Acil Tıp kliniği

- **Diyare**
- **Urinasyon**
- **Miyozis**
- **Bronkorea/Bradikardi**
- **Emesis**
- **Lakrimasyon**
- **Salivasyon**

Eşlik eden durumlar:

- **Nöbetler**

Kolinerjik Zehirlenmesi Tedavi Yaklaşımı:

- **Atropin** (Bronşialsekresyonlar kuruyuncaya kadar)
- Dekontaminasyon
- Oksimler (Pralidoksim) 20-50 mg/kg
- Benzodiazepinler

ÖNEMLİ NOT: Sempatomimetik/Antikolinerjik Sendrom Ayırımında; AKSİLLER MUYANE YAP!

- *Aşırı terleme=Sempatomimetik*
- *Kuru cilt ve mukozmembranlar=Antikolinerjik*

Kaynaklar

1. Greene S. General Management of Poisoned Patients. In: Judith E. Tintinalli, J. Stephan Stapczynski, O. John Ma, Donald M. Yealy, Garth D. Meckler DMC, editor. Tintinalli's Emergency Medicine, A Comprehensive Study Guide. McGraw Hill Education; 2016. p. 1207–13.
2. Meehan TJ. Approach to the Poisoned Patient. In: Ron M. Walls, editor. Rosen's Emergency Medicine: Concepts And Clinical Practice. 9th ed. Elsevier Inc.; 2019. p. 1813–22.
3. Çakır ZG. Zehirlenmeler ve Genel Yaklaşım. Türkiye Klin Emerg Med Top. 2016;2(1):1–10.
4. Karakılıç E, Kavalcı G. Zehirlenmelere Genel Yaklaşım. Derman Tıbbi Yayıncılık, 2015,Syf 1-7.
5. Ünverir P, Yanturalı S. Akut Zehirlenmelere Genel Yaklaşım İlkeleri. Türkiye Klin J Surg Med Sci. 2006;2(46):44–8.
6. Coşkun F. Zehirlenme olgularına yaklaşım. Yoğun Bakım Derg. 2001;1(2):114–21.